

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1446/2023
05.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Мирјане Андријашевић, Јасмине Стаменковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца „POLYMERS GROUP“ доо Београд, чији је пуномоћник Игор Таталовић, адвокат у ..., против туженог „BANCA INTESA“ ад Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, вредност предмета спора 67.073,42 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 10727/22 од 27.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 10727/22 од 27.04.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 10727/22 од 27.04.2023. године и пресуда Привредног суда у Београду П 5152/2021 од 05.10.2021. године, тако да се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништава одредба члана 8. Уговора о кредиту од 15.03.2013. године, као и захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу исплати износ од 67.073,00 динара са затезном каматом од 16.03.2013. године до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 106.221,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 5152/2021 од 05.10.2021. године усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је ништава одредба члана 8. Уговора о кредиту од 15.03.2013. године и обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 67.073,00 динара са затезном каматом од 16.03.2013. године до исплате, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 35.348,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 10727/22 од 27.04.2023. године одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена је првостепена пресуда, и одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену ревизију због потребе уједначавања судске праксе са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао посебну ревизију туженог и утврдио да испуњава услове прописане одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), за одлучивање о истој, због потребе за уједначавањем судске праксе у одлучивању о захтеву тужилаца за утврђење ништавости и враћања новчаног износа који су платили на име трошкова обраде кредита код тзв. субвенционисаних кредита.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и одлучио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле Уговор о кредиту од 15.03.2013. године. У члану 8. уговорено је да ће тужилац као корисник кредита платити банци једнократну накнаду за обраду кредита која износи 0,50%. Међу странкама није било спорно да је на основу цитиране уговорне одредбе тужена банка од тужиоца наплатила износ од 67.073,00 динара.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је уговорна одредба из члана 8. ништава из разлога што тужени до закључења главне расправе није пружио доказе да је тужиоцу уручио понуду која је садржала јасне и недвосмислене подакте о накнади за обраду кредита. Према оцени другостепеног суда, понуде за закључење уговора у конкретном случају није било, па је одредба уговора о кредиту којом се уговара једнократна накнада за трошкове обраде кредита ништава. Из наведених разлога, утврђено је да је ништава одредба члана 8. Уговора о кредиту у смислу члана 103. Закона о облигационим односима, а на основу одредбе члана 210. и 214. Закона о облигационим односима, усвојен је и тужбени захтев за исплату износа од 67.073,00 динара који је тужени претходно наплатио по ништавој уговорној одредби, са затезном каматом од дана стицања.

Врховни суд не прихвата изнето правно схватање нижестепених судова у погледу ништавости уговорне одредбе којом је уговорена накнада за обраду кредита.

Заузето правно становиште у погледу недостатка понуде дате у предуговорној фази на основу које би се тужилац упознао са висином ефективне каматне стопе и свим трошковима накнаде који га терете у поступку реализације кредитног захтева, не може се прихватити у конкретном случају. Ово из разлога што је обавеза плаћања трошкова обраде кредита прописана спорном уговорном одредбом установљена у складу са одредбом члана 6. став 3. Уредбе о условима за субвенционисање камата за кредите за одржавање ликвидности и финансирање обртних средстава у 2013. години („Сл. гласник РС“, бр. 8/2013). Том одредбом је прописано да једнократна накнада за обраду кредита коју банка зарачунава корисницима кредита не може бити виша од 0.5% од

износа кредита. Осим тога, цитираном уредбом се прописују и други услови који се односе на могућност добијања кредита за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава којима се одређују износи намењени за кредитирање предузетника, малих и средњих предузећа, начин пласирања и враћање тих средстава, као и услови за субвенционисане камате. На тај начин су учињени познатим услови за добијање кредитних средстава, којим су клијенти банке обавештени о условима за закључење уговора са банком. У складу са тако прописаним условима закључен је предметни уговор о кредиту парничних странака у коме је одредбом члана 8. Уговора прописана и обавеза плаћања једнократне накнаде трошкова обраде кредита у висини од 0,50% у односу на одобрени износ кредита.

Из наведених разлога, правно је неутемељено становиште нижестепених судова да изостанак конкретне понуде за закључење уговора дате у предуговорној фази води ништавости спорне уговорне одредбе. Правилном применом материјалног права садржаног у цитираној Уредби, долази се до закључка да су услови за закључење уговора били познати моментом доношења Уредбе, укључујући и услове у погледу наплате трошкова обраде кредита која је овим подзаконским актом ограничена на 0,50% од износа одобреног кредита. Имајући у виду да је цитирана уговорна одредба сагласна условима из Уредбе, то онда понуда за закључење уговора на које се нижестепени судови позивају нема такав утицај на правну ваљаност уговора као код других кредитних послова који нису засновани на овом или сличном подзаконском акту.

Имајући у виду да нижестепени судови нису правилно применили материјално право будући да нису применили цитирану Уредбу из 2013. године, то онда није правилна одлука којом су утврдили ништавост уговорне одредбе из члана 8. Уговора о кредиту, а самим тим није правилна ни одлука којом су обавезали туженог да тужиоцу плати износ од 67.073,00 динара, имајући у виду да је тужени овај износ наплатио на основу пуноважне уговорне одредбе.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначио нижестепене одлуке и одбио тужбене захтеве тужиоца.

Одлука о трошковима спора донета је применом одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 1. и 154. и 163. став 1, 2, 3. и 4. Закона о парничном поступку. Туженом су досуђени трошкови спора у укупном износу од 106.221,00 динара, и то: на име приступа на једно одржано рочиште у износу од 12.600,00 динара (10.500,00 + ПДВ), на име састава жалбе у износу од 21.600,00 динара (18.000,00 + ПДВ), на име састава ревизије у износу од 32.400,00 динара (27.000,00 + ПДВ), на име таксе на ревизију у износу од 15.849,00 динара и на име таксе на одлуку по ревизији у износу од 23.772,00 динара, све у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама. Туженом нису досуђени трошкови судских такси у жалбеном поступку, јер тужени ове трошкове није определио по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. ЗПП-а.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић